

Małgorzata Kaniewska

Sprawozdanie z konferencji naukowej z cyklu "Problemy XXI wieku" : "Natura kobiety : jej swoistość i przeznaczenie" : Warszawa, 7.11.2007 r.

Studia Ecologiae et Bioethicae 6, 569-572

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z konferencji naukowej z cyklu „Problemy XXI wieku” – *Natura kobiety* – jej swoistość i przeznaczenie (Warszawa, 7.11.2007 r.)

7.11.2007 roku z inicjatywy Polskiego Związku Kobiet Katolickich oraz Instytutu Ekologii i Bioetyki Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego odbyła się w Auli Jana Pawła II przy ulicy Dewajtis 5 w Warszawie, konferencja naukowa z cyklu ‘Problemy XXI wieku’ – „Natura kobiety – jej swoistość i przeznaczenie”. Podzielona została ona na następujące sesje:

- Sesja I „Kobieta w świetle Biblii”,
- Sesja II „Uwarunkowania płci”,
- Sesja III „Tożsamość kobiety”,
- Sesja IV „Rola kobiety w rodzinie i społeczeństwie”.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: Ambasador Republiki Austrii dr Alfred Längle, Dziekan Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej ks. prof. UKSW dr hab. Jan Krokos, Przewodnicząca Polskiego Związku Kobiet Katolickich p. Maria Wilczek oraz dyrektor Instytutu Ekologii i Bioetyki ks. prof. dr hab. Józef M. Dołęga. Ks. prof. UKSW dr hab. Jan Krokos, rozpoczynając konferencję, zwrócił uwagę, że jest ona próbą wniknięcia w naturę kobiety, ale również badaniem uwarunkowań, perspektyw, które się przed kobietą rysują. Maria Wilczek wyraziła duże zadowolenie z powodu licznej obecności młodych słuchaczy. Podkreśliła, jak ważne jest poszerzenie świadomości, w tym zrozumienie funkcji pełnionych przez kobietę w rodzinie. Z kolei ks. prof. dr hab. Józef M. Dołęga stwierdził, że kobieta jest niezwykle szlachetnym przedmiotem badań.

Pierwszym prelegentem został dr Walter M. Stojan, dyrektor Austriackiego Forum Kultury w Warszawie i Radca Ambasady Austriackiej w Polsce, który wygłosił referat „Kiedy Ewa opuściła raj”. We wstępie podkreślił, że w wystąpieniu przedstawi swój osobisty punkt widzenia, prosi również o przebaczenie, jeśli tezy w nim zawarte nie będą prawdziwe. Dr Walter M. Stojan przedstawił kobietę jako kapłankę domowego ogniska, a nie uwodzicielkę. Przypomniał wydarzenia takie jak Sobór Watykański II czy Deklarację Praw Człowieka, które odcisnęły piętno na współczesnym postrzeganiu kobiety i jej roli w świecie. Przytacza słowa Soboru Watykańskiego II: „Dlatego też w chwili, kiedy ludzkość przeżywa tak głębokie przemiany, niewiasty przepojone duchem ewangelicznym mogą nieść wielką pomoc ludzkości, aby nie upadła”. Prelegent zwrócił szczególną uwagę na rolę równouprawnienia, które prowadzi do powstania szacunku, harmonii w świadomości różnic, ale też uznaje męczyznę za

osobę odpowiedzialną za poszukiwanie otwartego dialogu dla rozwoju nowych form współżycia. Swoje wystąpienie zakończył słowami: „W obliczu Boga wszyscy ludzie są równi”.

Sesję I pt.: „Kobieta w świetle Biblii” koordynował ks. prof. dr hab. Jan Krokos. W jej ramach jako pierwszy swój referat nt. „Samotności Adama i stworzenia Ewy” wygłosił ks. dr Paweł Stępień, teolog, adiunkt Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie. Na początku swojego wystąpienia przedstawił dwa rodzaje opisów stworzenia świata. Pierwszy zwany Heksaameronem, gdyż wg Księgi Rodzaju Bóg tworzył świat w sześć dni, a siódmego odpoczywał, drugi zaś odwracający porządek stworzenia, najpierw powstaje Adam, a potem z jego żebra kobieta, opis ten ukazuje głównie relacje człowieka do Boga, przyrody. Ks. dr Paweł Stępień przypomniał, że wszyscy jesteśmy stworzeni na obraz i podobieństwo Boga, ale w tym podobieństwie do Boga trudno jest mówić wyłącznie o kobiecie lub tylko o mężczyźnie. Prelegent zadawał pytania: „Jak realizować boże podobieństwo?, jak stać się darem dla drugiej osoby?”. Twierdził, że to co niszczy piękno kobiety to sprowadzenie jej do roli rzeczy. Kobiety powinny starać się odkryć rzeczywistość, którą Bóg dla nich chce. Cały czas potrzeba jest przesłania Księgi Rodzaju, gdyż odkrywa ono kobiecość i broni jej godności.

Drugim prelegentem w ramach tej sesji była p. Maria Wilczek, która mówiła nt. „Maryja wzorem dla chrześcijańskiej matki”. Podkreśliła, że być wzorem to uznawać wielkość tego właśnie wzoru i próbować iść tą drogą. Musimy być ludźmi czystego serca i tak jak Maryja być pełni ewangelicznej radości. Maria Wilczek zwróciła szczególną uwagę na cierpienie Maryi pod krzyżem, która jednak odniosła triumf zmartwychwstania. Tak samo jak Maryja współczesna kobieta powinna być wdzięczna Panu Bogu, ale również posiadać wiarę w zmartwychwstanie.

Trzecim prelegentem, ostatnim w tej sesji, była dr Monika Waluś, teolog, przedstawiająca się także jako gospodyni domowa, której wykład dotyczył „Kobiety w oczach Boga”. Doktor Waluś mówiła o wizji Boga w stosunku do kobiety, która jawi się jako pomoc boża, ale jednocześnie żyje w jedności i harmonii z mężczyzną. Kobiety biblijne są obrazem sposobu działania Boga. W swoim wykładzie dr Waluś podkreśliła fakt, że Jezus w czasie swojego życia i nauczania nie zganił żadnej kobiety, ujawniał współwinnych, pozwalał iść za sobą. Swoim zachowaniem potwierdzał, że stworzenie kobiety było dobre. Kobiety stoją dopiero na początku drogi, aby poznać kim są w oczach Boga, ale im bliżej im do Boga, to lepiej odnajdują siebie.

Po krótkiej przerwie rozpoczęła się II sekcja „Uwarunkowania płci”, którą poprowadził ks. prof. dr hab. Józef M. Dołęga. W czasie jej trwania zostały wygłoszone następujące referaty:

- „Cykl biologiczny kobiety”, dr Anna Borowiecka-Elwertowska, położnik-ginekolog z Kliniki Położniczo-Ginekologicznej Akademii Medycznej w Warszawie,
- „Zagrożenia zdrowia kobiety – fizycznego i psychicznego”, prof. dr hab. med. Anna Doboszyńska, Akademia Medyczna w Warszawie oraz dr Maria Jankowska, psycholog,

— „Kobieta broniąca życia”, Maria Środoń, fundacja Mater Care International. W czasie trwania sesji poruszone zostały bardzo istotne problemy związane z płciowością kobiety: dojrzewaniem, cyklem macicznym, cyklem jajnikowym. Zwrócona została uwaga na prowadzenie badań profilaktycznych w kierunku raka szyjki macicy i piersi. Prof. dr hab. med. Anna Doboszyńska wraz z dr Marią Jankowską uzmysłowiły słuchaczom, że przedwczesna postać raka szyjki macicy- rak przedinwazyjny, który pozostaje w tym stanie 5-10 lat, jest uleczalny w 100%. Niestety 60% kobiet trafiających do lekarza posiada już II lub III stopień nowotworu, gdzie leczenie nie rakuje już tak dobrych rezultatów. Przedstawione zostały drastyczne zdjęcia kobiet chorych na wyżej wymienione nowotwory, co unaocznilo słuchaczom niechęć kobiet do badań profilaktycznych, ale również ukazało dramat chorych kobiet. Zwrócona została uwaga na problem palenia papierosów wśród kobiet. W punktach zostały wymienione choroby, których częstość występowania zwiększa się właśnie wraz z paleniem, zaliczono do nich: kataraktę, udar mózgu, nowotwory krtani, płuc, nerek, chorobę żołądka i dwunastnicy, zawał serca, rozedmę płuc. Z kolei p. Maria Środoń z fundacji Mater Care International przybliżyła słuchaczom sytuację kobiet w krajach Trzeciego Świata. Poruszona została kwestia śmierci okołoporodowej, która w krajach rozwiniętych wynosi 1: 40000, zaś w krajach Afryki 1:7, zwrócona została uwaga na problem jakim nadal jest HIV/AIDS. P. Maria Środoń podsumowując swoje wystąpienie stwierdziła, że kobiety, ale nie tylko one, doświadczają w ubogich krajach szczególnej zniewagi zaniedbania, z czym słuchaczom trudno było się nie zgodzić.

III Sekcję „Tożsamość kobiety” poprowadziła dr psychologii Maria Jankowska. Pierwszym prelegentem była prof. dr hab. Maria Ryś, prodziekan Wydziału Filozofii UKSW, która wygłosiła referat pt.: „Psychologia kobiety”. Prof. Maria Ryś zaczęła swoje wystąpienie od przedstawienia różnic w umysłowości kobiety i mężczyzny. Inteligencja kobiet związana jest ze światem przeżyć, intuicji, pozwala na obserwację uczuć innych, kobiety cechuje większa empatia, potrzebują zapewnień o miłości. Mężczyźni zaś posiadają takie przymioty jak umiejętność widzenia wizualno-przestrzennego, racjonalnego działania, ale również mają problem z wyrażaniem uczuć. Prof. Maria Ryś zwróciła uwagę, że w centrum przeżywania kobiety są sprawy najbliższych oraz innych ludzi, świetnie ten rodzaj zachowania obrazuje cytata „sercem mężczyzny są sprawy świata, światem kobiety są sprawy serca”. Kobiety swoje relacje z innymi ludźmi układają na zasadzie współzależności, a mężczyźni na zasadzie niezależności i samodzielności. Cechą wspólną obu płci jest poszukiwanie sensu życia, jednak to kobiety są bardziej otwarte na sprawy religijne. Przed kobietami rysuje się wiele zagrożeń: nie liczenie się z kobietami jako matkami, prowadzenie polityki antyrodzinnej, ośmieszanie rodzin z dużą ilością dzieci, postawy nadopiekuńcze.

Drugim prelegentem w ramach tej sesji była p. Urszula Korab, dyrektor Kolegium Św. Stanisława Kostki w Wilanowie, która wypowiedziała się na temat „Wychowania do bycia kobietą”. W swoim wystąpieniu p. Urszula Korab dobitnie podkreśliła potrzebę uświadamiania kobietom ich godności. Zwróciła także uwagę słuchaczy, że większość ruchów feministycznych nie ma sensu, gdyż jest antykobieca.

Następnie wystąpił ks. dr Maciej Bała, prodziekan Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej, z wykładem „Kobiece odpowiedzialność – refleksje wokół filozofii Hansa Jonasa”. Przedstawił dwa rodzaje odpowiedzialności negatywną (formalną) i pozytywną (materialną). Stwierdził, że mężczyźni mają czasem tendencję do pierwszego typu odpowiedzialności (dotyczy ona popełnionych czynów, nakłada obowiązek zadośćuczynienia), natomiast kobiety drugi rodzaj odpowiedzialności (nie polega na zdawaniu rachunku, stawia pytanie co jest do zrobienia, ma przede wszystkim wymiar relacji do kogoś) mają wpisany w swoją kobiecość.

Ostatnią sekcję pt.: „Rola kobiety w rodzinie i społeczeństwie”, która rozpoczęła się po przerwie obiadowej, poprowadziła prezes PZKK p. Maria Wilczek. Zostały wygłoszone następujące wykłady:

- „Rola kobiety w rodzinie i Kościele”, Joanna Krupska, przewodnicząca Związku Dużych Rodzin 3+,
- „Sytuacja polityczna, społeczna i prawna kobiet w Polsce”, ks. dr Artur Filipowicz SJ, wykładowca w Papieskiej Akademii Teologicznej „BOBOLANUM”,
- „Czym jest feminizm katolicki”, ks. dr Marek Dziewiecki, psycholog, adiunkt UKSW, dyrektor katolickiego telefonu zaufania „Linia Braterskich Serc”.

Podczas tych wystąpień prelegenci stwierdzili, że wiek XX był przełomowym dla kobiet. Zyskały one prawa wyborcze, zaczęły uczestniczyć w życiu kulturalnym, naukowym, politycznym. Duży wpływ wywarło nauczanie Jana Pawła II, który w swoich pismach podejmował bardzo często problem roli kobiety w rodzinie i społeczeństwie. W czasie IV Sekcji poświęcono czas zjawisku jakim jest feminizm. Ks. dr Marek Dziewiecki zauważył, że feminizm zakłada konflikt pomiędzy kobietą i mężczyzną. Feministki promują redukcję kobiety do bycia imitacją mężczyzny. Kobieta i mężczyzna są stworzeni do tego, aby wzajemnie się wspierać.

Po krótkiej dyskusji, która dotyczyła głównie ostatnich referatów, prelegenci i słuchacze zostali zaproszeni na mszę świętą, którą odprawił ks. bp Jan Wątroba, duszpasterz kobiet z ramienia Konferencji Episkopatu Polski.